

DECIZIE

29 mai 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Reforma Art”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Reforma Art” împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Alexei Vizdan și Ion Țarnă, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 septembrie 2021, ÎCS „Reforma Art” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Alexei Vizdan și Ion Țarină, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea înaintată de ÎCS „Reforma Art” SRL împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Alexei Vizdan și Ion Țarnă, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

La 31 octombrie 2023, ÎCS „Reforma Art” SRL a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 27 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de ÎCS „Reforma Art” SRL împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 03 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, a declarat recurs împotriva încheierii din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu remiterea cauzei pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a invocat că încheierea contestată este pasibilă de a fi casată.

În context, reprezentantul companiei recurente a susținut că prima instanță a omis să înainteze actele sale avocatului, fapt prin care a admis erori. Or, potrivit materialelor cauzei, cererea de chemare în judecată a fost semnată de avocatul Dumitru Pavel, care a anexat mandatul avocațial și a indicat atât adresa sa poștală

cât și adresa de email. În continuare, în ședința de judecată s-a prezentat avocatul Dumitru Pavel, care a susținut cererea. De asemenea, pledoariile au fost scrise, semnate și expediate tot de avocatul Dumitru Pavel. Ulterior, din motivul că instanța nu a pronunțat hotărârea la data stabilită de 18 octombrie 2023, avocatul a solicitat la 24 octombrie 2023, remiterea în adresa Cabinetului a dispozitivului hotărârii primei instanțe, aceasta nefiind remisă. Tot avocatul a întocmit, a semnat și a depus cererea de apel nemotivată, prin care a solicitat expres instanței de judecată expedierea hotărârii motivate la adresa de email a avocatului.

Avocatul Dumitru Pavel a menționat că prima instanță niciodată nu a remis vreun act către el. Toate actele emane de la prima instanță: citațiile, încheierea de numire a cauzei spre judecare, etc., au fost expediate doar prin poșta terestră la adresa companiei recurent, ceea ce a făcut dificilă comunicarea cu instanța de judecată și a îngreunat munca avocatului. Inclusiv, prima instanță nu a remis în adresa avocatului, nici de email și nici poștală, copia hotărârii motivate, după cum se atestă prin fotocopia scrisorii de expediere a actului judecătoresc.

În asemenea mod, hotărârea primei instanțe a fost remisă doar la sediul companiei, însă aceasta nu a mai fost transmisă către avocat și acesta nu a avut posibilitatea de a depune apelul motivat, deoarece prima instanță nu i-a remis hotărârea motivă.

Potrivit art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

La caz, instanța de recurs constată că copia încheierii contestate a fost notificată recurentului avocatul Dumitru Pavel la 29 martie 2024 (vol. I, f.d.233), iar cererea de recurs a fost depusă la 03 aprilie 2024 (vol. I, f.d.237), în termen.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților copia recursului depus de ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

Prin referința depusă la 30 aprilie 2024, Consiliul Audiovizualului a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

În rest referințe nu au fost depuse.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Examinând recursul depus de ÎCS „Reforma Art” SRL, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

consideră că acesta urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 30 octombrie 2023 a fost pronunțată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de ÎCS „Reforma Art” SRL împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Alexei Vizdan și Ion Țarină, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

La 31 octombrie 2023, acționând în interesele ÎCS „Reforma Art” SRL, avocatul Dumitru Pavel a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 30 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (vol. I, f.d.197-199)

În corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție, prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Potrivit art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În conformitate cu articolul 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Avizul de recepție (DS8011043706AS) atașat la materialele cauzei (vol. I, f.d.221) demonstrează incontestabil că hotărârea motivată din 30 octombrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost notificată companiei apelante/recurente ÎCS „Reforma Art” SRL la data de 19 ianuarie 2024, prin intermediul poștei terestre și se încadrează în rigorile art. 96 alin. (1) din Codul administrativ.

Astfel, la caz, termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului la Curtea de Apel Chișinău a început să curgă la 20 ianuarie 2024 și a expirat la data de 19 februarie 2024.

Cu toate acestea, ÎCS „Reforma Art” SRL nu a respectat prevederile la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ și nu a depus la Curtea de Apel Chișinău motivarea apelului.

În ceea ce vizează alegația reprezentantului recurentului că, prima instanță a omis să expedieze avocatului hotărârea motivată și din acest motiv nu a depus motivarea apelului în termen, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat. În acest context, Completul de judecată reține că prima instanță a respectat procedura legală prin notificarea acesteia către compania reclamantă, care este reprezentată legal de avocat. Este responsabilitatea avocatului să monitorizeze și să comunice cu clienții săi în legătură cu stadiul dosarului și documentele relevante.

Referitor la sugerarea avocatului companiei reclamante că instanța este responsabilă pentru neîndeplinirea obligației de a comunica hotărârea motivată, Completul menționează că, este obligația avocatului să-și exercite datoria profesională și să monitorizeze dosarul clienților săi. Lipsa comunicării între avocat și client nu poate fi imputată instanței, deoarece aceasta și-a îndeplinit obligația legală prin notificarea companiei reclamante, ÎCS „Reforma Art” SRL.

Avocatul și clientul au responsabilitatea de a comunica reciproc și de a se informa cu privire la evoluția dosarului. Iar, absența comunicării între aceștia nu exonerează avocatul de responsabilitatea sa profesională de a urmări și de a gestiona corespunzător cazurile clienților săi.

Conform reglementărilor legale relevante, instanța are obligația de a notifica hotărârile și deciziile părților implicate într-un proces, iar avocații au datoria de a-și reprezenta clienții în mod adecvat, asigurându-se că aceștia sunt informați corespunzător cu privire la toate aspectele relevante ale cazului lor.

Într-o societate bazată pe statul de drept, respectarea procedurilor și a normelor este esențială pentru menținerea încrederii în sistemul judiciar și pentru asigurarea unui proces echitabil pentru toți cei implicați. În acest context, lipsa comunicării sau neglijența în îndeplinirea datoriilor profesionale pot avea consecințe serioase pentru clienți și pentru credibilitatea avocatului în fața instanței.

În concluzie, argumentele avocatului reclamantului nu justifică casarea încheierii instanței de a considera apelul inadmisibil. Avocatul are responsabilitatea de a-și exercita datoria profesională și de a comunica eficient cu clienții săi, iar neîndeplinirea acestei responsabilități nu poate fi atribuită instanței.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

La caz, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului și reprezentantului său, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Reieșind din cele expuse, se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece recurentul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele prevederilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Din aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Reforma Art”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

Se menține încheierea din 27 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Reforma Art” împotriva Consiliului Audiovizualului, terți Alexei Vizdan și Ion Țarină, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Stela Procopciuc

judecătorii

Diana Stănilă

Ion Malanciuc